

Anzavur çetesi
bozguna uğradı

On ölü ve kırk yaralı veren Anzavurcular dağıldılar; Atı vurulan fakat kendisi kaçan Anzavur'un peşine Çerkez Etem gönderiliyor

Sivas'ta
kumandanlar
toplandı

Milli Meclisin nerede toplanacağı konusunda tartışmalar oluyor

SIVAS —

Sivas Kongresi Heyeti Temsiliyesi ile kolordu kumandanlarının toplantıları dün burada başlamıştır.

Toplantıyı açan Mustafa Kemal Paşa gündemde bilhassa şu üç maddenin bulunduğunu bildirmiştir:

1. — Milli Meclisin nerede toplanacağı?

2. — Milli Meclisin toplanmasından sonra Heyeti Temsiliye ve Teşkilâtı Millîye'nin alacağı şekil ve faaliyet tarzı,

3. — Paris Sulh Konferansının hakkımızda müspet ve ya menfi bir karar vermesi haline karşı hareket tarzı!

Toplantıya 15 inci Kolordu Kumandanı Kâzım Karabekir, 20 inci Kolordu Kumandanı Ali Fuat Paşalar, 3 üncü Kolordu Kumandanı Selâhattin Bey ve 12 inci Kolordu Kumandanı nâmina Kurmay Başkanı Şemsettin Bey ve Heyeti Temsiliye'den de Hüseyin Rauf, İbrahim Süreyya, Mazhar Müfit, Hüseyin Hakkı Behiç, Ömer Mümtaz Bey'ler katılmaktadırlar.

Acele İstanbul'dan çağırılmış olan Kara Vasif Bey de toplantıya yetişmiştir.

Dün geç vakte kadar Milli Meclisin Anadolu'da mı, yoksa İstanbul'da mı toplanacağı meselesinde tartışmalar cereyan etmiş ve Anadolu'dan Müdafaai Hukuk Cemiyetlerden gelmiş cevaplar incelenmiştir.

Görüşmeler yarın devam edecektir.

İZMİR İÇİN

Mustafa Kemal Paşa, İzmir'in Yunanlılar tarafından tahliye edilmesini talep etmek için bütün Anadolu ve Rumeli Müdafaai Hukuk Cemiyeti şubelerinin İtilâf Devletleri temsilcileri

Anzavur'u takibe memur edilen ve Salihli cephesinden Balıkesir'e gelmesi beklenen Çerkez Etem (solda), Sarı Efe ile birlikte.

ne telgraflar çekmelerini ye niden istemiştir.

Önceki gün buradan gönderilen talimatta şöyle denilmektedir:

«Garbi Anadolu'da İslâm ahalisinin imhasını hedef tutan bir maksattan başka bir şey olmadığı milletlerarası tahkikatla da anlaşılması lâzım gelen Yunan işgalinin Aydın vilâyetinden kaldırılması cihetine gidilmeyecek olursa zulümden, türlü türlü tecavüzler ve haksızlıklardan kaçan binlerce İslâm muhavirlerinin meskensizlik yüzünden bu defa da kışın gelmesi ile tamamen mahvolacaklarından ve bu suretle Yunanlıların kurbanı olan şehedaya birçok mazlumun da ha ilâve kılınacağından bahisle doğrudan doğruya İtilâf mümessilleri nezdinde İzmir'in tahliyesine dair müracaatta bulunulması bilumum heyeti idarelere tebliğ edilir.»

GİRESUN
KAYIKÇILARI

Mustafa Kemal Paşa, Giresun'dan aldığı bir haberi de şu şekilde yaymaktadır:

«Anadolu ve Rumeli Müdafaai Hukuk Cemiyeti Giresun heyetinin verdiği bilgiye göre, İzmir vilâyetine

haksız yere ayak bastırılan Yunanlıların oradaki dindaşlarımıza karşı irtikâp eylemekte oldukları vahşet ve senaatten dilhun ve müte-

neftir olan hâmiyetli Giresun kayıkçıları limanlarına uğrayan Yunan vapurlarına yük ve yolcu götürmeğe karar vermişlerdir.»

İngiliz Amirali
tekrar notaverdi

Anadol'daki Hıristiyan cemaat temsilcilerinin patrikleri tekzip eden telgrafları zorla koparılmış

Anadolu'nun muhtelif yerlerinde yaşamakta olan Hıristiyan Ermeni temsilcilerinin, Rum ve Ermeni Patriklerinin zulüm ve baskı iddialarını reddeden telgrafları İngiliz Yüksek Komiseri Amiral Dö Robek'i sınırlanmış ve yüksek komiser önceki gün bunlarla ilgili olarak Türk Hükümetine bir nota vererek bu telgrafların yayınlanmasından vazgeçilmesini istemiştir.

Amiral Dö Robek tarafından verilen notada, bu telgrafların Hıristiyan cemaatlerden zorla alındığından şüphe edildiği iddiası ileri sürülmekte ve bunların Avrupa'daki endişeleri azaltacağı yerde arttırdığı ilâve edilmiştir.

Notada İngiliz Yüksek Komiseri: "Türkiye'nin bazı yerlerin-

de mahalli Osmanlı makamlarını baskı ve sindirme yolu ile Hıristiyan cemaatleri temsilcilerinden tam güven ve huzur için de olduklarına dair imzalı beyanlar elde ettikleri ve İçişleri Bakanlığının da bundan malûmatı olduğunu belirten haberlere sahibiz." demektedir.

PATRİĞİN NOTASI

Karşı gazetelerin verdikleri bir habere göre, Ermeni Patriği Zeyen Efendi, Anadolu ve bilhassa Kayseri'de Ermenilere yapıldığından şüphe edildiği tezyike nihayet verilmesini temin için İtilâf Devletlerine yeniden muhtıralar vermiştir.

Patriğin, İtilâf Devletlerine hergün notalar vermeleri artık âdet oldu!

BALIKESİR, —

Yunan istilasına karşı çarpışmakta olan Milli Kuvvetleri geriden vurmaya kalkışan Anzavur Ahmet ve çetesi dün Demirkapı'da 61. Tümen Kumandanı Albay Kâzım kuvvetleri tarafından bozguna uğratılmıştır. Anzavur kaçarken bir kurşun atını devirmiş fakat kendisi kurtulmaya muvaffak olmuştur.

Anzavur'un, Susurluk'u basıp kışladaki silâhları ve topları ele geçirdikten sonra Demirkapı'ya doğru hareket ettiği perşembe gecesi buradan duyulmuş ve Albay Kâzım e- lindeki kuvvetlerle derhal tedbir almış. Anzavur'un Balıkesir'e girmesini önlemek için harekete geçmiştir.

Önceki gün Anzavur ve çetesi Demirkapı sirtlarında Kâzım Bey'in kuvvetleri ile karşılaşmıştır. Fakat bu arada 61. Tümen Kumandanlığı'nın emri ile bu bölgeye sevk edilmiş olan Yarbay Rahmi kumandasındaki 125 piyade ve 35 süvarilik kuvvet de Karacabey'den bölgeye yetiştiğinden Anzavur Ahmet iki ateş arasında kalmış ve dün bütün gün cereyan eden şiddetli çarpışmalardan sonra bozguna uğratılmıştır.

Anzavur'un Susurluk'tan getirdiği topları ve silâhları cephaneyi Demirkapı sirtlarında bırakarak Susurluk istikametinde kaçtığı ve geç vakit Dereyikebir köyü civarında da 20 kişilik bir müfrezinin tarruzuna karşı koyarken atının vurulduğu fakat kendisinin gene kaçmaya muvaffak olduğu öğrenilmiştir.

Bu çarpışmalar esnasında milli kuvvetler sekiz er şehid vermişlerdir İki subayla 15 er de yaralanmıştır. Anzavur çetesi 10 ölü ve 40 yaralı bırakmıştır.

YUNAN PARASI

(AKSAM) gazetesi, Anzavur Ahmet'in Yunan parası alıp Aydın'da can, mal ve ırzlarını müdafaaya eden Türkler arasında nifak çıkarmakla meşgul olduğunu yazmakta ve bu olaya dair tafsilât vermektedir. Karasi muhabiri: «Anzavur Ahmed evvelâ dehalet etmişti. Düşman ile uğraştığımız bir zamanda Müslüman ismi taşıyan bir adamı büsbütün mahvazı olmadığımızdan bu dehaleti kabul etmiştik.» demekte ve bu dehalet üzerine gönderilen birlikler geri çekildikten sonra tekrar yağmacılığa başladığını ve bu sebeple de şiddetle harekete geçildiğini bildirmektedir.

VENİZELOS, İZMİR'İN İSGALİNİN "GECİCİ" OLDUĞUNU KABUL ETMİYOR

Yunan başbakanı, Klemanso'nun mektubuna verdiği cevapta, Kuvayi Milliye'ye taarruz müsaadesi verilirse Anadolu'da asayiş ve huzurun kurulacağını da ileri sürüyor

PARİS, — Yunan Başbakanı Venizelos, Milletlerarası Tahkikat Heyeti'nin İzmir hadisesi ile ilgili olarak Barış Konferansı Başkanı Klemanso'nun kendisine 12 kasım'da (önceki gün cevaplandırmış ve bunda İzmir ve havalisinin Yunanistan tarafından işgalinin "gecici bir mahiyet" arzettiği hususundaki sözleri reddetmiştir.

Venizelos, İzmir ve havalisi üzerindeki Yunan taleplerinin Sulh Konferansı'na resmen arz edilmiş ve etraflı şekilde savunulmuş olduğunu da natirolatmakta ve hattâ bu taleplerin «Yunan Arazı Metali Batı Komisyonu» tarafından da açıkça tasvip edilmiş olduğunu eklemektedir.

Yunan Başbakanı, İzmir'i işgal etmekle Yunanistanın, henüz hukuken olmasa bile hiç olmazsa mânen bu bölge üzerinde hak kazanmış olduğuna inandığını belirtmekte ve şöyle demektedir:

«Yunanistan askeri kuvvetlerini, evvelce Rusya'da yapmış olduğu zihni sadece yabancı bir memleketin ıcrâ âletleri olarak değil de milletlerara-

si bir mandaterliğin en ilgili organı olarak ve nizami muhafa za amacı ile göndermiştir. Bu itibarla, İzmir'in işgali sırt hukuki bir noktadan Yunanistan'ın çıkarına yeni bir hak teşkil etmemekle beraber aslında göz yumulması mümkün olmayan yeni bir durum yaratmıştır. İşgal, Yunanistan'ın evvelce İzmir'de sahip olduğu hakları genişletmemekte fakat hiç olmazsa bu hakları teyid etmekte ve Yunan milletinin Barış Konferansı'nın nihai kararına beslediği mesru güveni kuvvetlendirmektedir.»

SALDIRILAR!

Venizelos, Klemanso'nun mektubunda bahsedilen Türk — Yunan sınırındaki gerginliğin hafifletilmesi mevzuunda da bütün kabahati «saldırıların serbestçe hazırlanması» olan milli Türk kuvvetlerine vıkmakta, kendisinin bu sınırlar içinde eli kolu bağlı kaldığından şikâyetlerde bulunmaktadırlar.

Venizelos'a göre, kendisine bu sınırı aşmış Türk kuvvetleri ni imha imkânı bahşedildiği takdirde kendi işgal bölgesinde istenilen sükûn ve huzur derhal sağlanacaktır.

Yunan Başbakanı, Milletlerarası heyetin tahkikatı yürütme şeklinin de Türk kuvvetlerini «cesaretlendirdiğini» iddia etmiştir.

Başbakanın Klemanso'ya müracaatı

Başbakan Ali Rıza Paşa önceki gün Paris'e, Barış Konferansı Başkanı Klemanso'ya bir telgraf göndermiş ve bir Osmanlı heyetinin davet edilerek sulh müzakerelerine nihayet başlanılmasını rica etmiştir.

Ali Rıza Paşa telgrafında, Bulgar antlaşmasının imzası için verilen son mühletin 15 kasım'da sona erdiğini, bu sebeple de Türkiye muahedesi ile ilgili müzakerelerin başlayabileceğini belirtmektedir.

OSMANLI BANKASI ALTIN YOLLUYOR!

Osmanlı Bankası birkaç gündü beri yabancı memleketlere mühim miktarda altın ihracına başlamıştır. Dün de bu kıymetli madeni ihtiva eden pek çok kaseler büyük emniyet tedbirleri altında bir kamyonu yüklenerek limanda hareket hazır bir gemiye nakolunmuştur.

Durumdan haberdar olan Maliye Bakanlığı derhal hükümete bu altın sevkini bildirmiştir.

Ali Galip hadisesinde Ha'eb'e kadar kaçıp oradan dönen Malatya mutasarrıfı Hilmi bey neler anlatıyor?

Damat'ın casus Bnb Noel'e verdiği geniş imtiyazlar!

Damat Ferit'in İçişleri Bakanı tarafından Sivas'a oasmak ve Mustafa Kemal Paşa ile arkadaşlarını tevki ederek İstanbul'a yollanmakla vazifelendiren Mamüretülaziz Valisi Ali Galip olayına adı karışan ve bu sebeple kaçan Malatya Mutasarrıfı Bedirhanpaşazâde Halil Ramî Bey İstanbul'a dönmüş ve Kuvayi Milliye aleyhinde ALEM-DAR gazetesinin bir muhabirine ağır bir beyanatta bulunmuştur.

Muhabirin, Harekatı Milliye'nin başlangıcı hakkında sorduğu suallere Erzurum ve bilhassa Sivas Kongrelerini anlatmaya başlayan Halil Bey diyor ki:

«Bu kongre etrafındaki teşebbüsleri gayri meşrû ve zararlı gören Ferit Paşa kabinesi Mamüretülaziz Valisi Galip Bey'e, Mustafa Kemal Paşa'nın ve rüfekaşının derdestleri zımnında Kürt aşiretlerinden itimada sayan 300 kadar jandarma süvarisinin teşkili ve kendisine Sivas valisi ve kumandanlığı tevcih kılınacağından hemen Sivas'a gitmesi bildirilmiş olduğunu pek geç anladım.

«Eylülün başı idi. Validen aldığım bir şifrede din ve devlete ait mühim bir mesele için Malatya'ya bağlı Kahta kazası içindeki Reşvan Kürt aşiretinden jandarma aile maası ile 300 Kürt süvarisinin henüz vazifelendirilip hazırlanmasını pek ziyade gizli tutulması icap eden bu meselemin duyulması idama sebep olacağı bildiriliyordu.

Aşiret Reisi Hacı Bedir Bey'e Malatya'ya gelmesini telgrafla bildirdim ve valiye de böylece malûmat verdim.

Garip tesadüflerendir ki, bu muhabere sırasında Bedirhan torunlarından Celâdet Ali ve Kâmuran Ali Bey'lerle Diyarbakirli Cemil Paşa torunlarından Ekrem Bey de Malatya'da bulunuyorlardı.»

İNGİLİZ NOEL!

Kürdistan işini İngiliz planlarına uygun olarak kurcalamakla Londra tarafından görevlendirilmiş Noel'in, Damat Ferit'in İçişleri Bakanı tarafından ne gibi geniş «müsaade ve imtiyazlarla» bu bölgeye yollandığı hakkında da Malatya Mutasarrıfı şu bilgiyi vermiştir:

«Mister Noel, İçişleri Bakanlığından kendisine her türlü kolaylık ve yardım gösterilmesi ve istediği takdirde nüfus defterlerinin ve bununla ilgili resmi kayıtların gösterilmesi ve arzu ettiği halde aşiret reisleri ve ileri gelenleri ile kendisinin görüşürülmesini bildiren resmi bir tahriratı hâ-

Malatya mutasarrıfı Mister Noel, kendisine her türlü kolaylığı göstermemiz için İçişleri Bakanlığının resmi bir yazısına sahiptir.

minâ bulunuyordu.

«Bütün Doğu vilâyetlerinde seyahat etmeye hükümetçe izinli bulunan Mister Noel ve arkadaşlarının Malatya'ya gelişlerinden evvel Diyarbakir'in 13 üncü Kolordu Kumandanı Bağdatlı Miralay Cevdet Bey, Malatya Süvari Alay Kumandanı Celâl Bey'e çektiği şifreli bir telgrafta Mister Noel ve arkadaşlarının yakalanmalarını emrediyordu.

«Bu tutuklanma emrinden her nasılsa (!) haberdar olan Mister Noel, Miralay Cevdet Bey'in emrinin yerine getirilmesinin Osmanlı Devleti için vahim neticeler doğuracağını Bâbâliye bildirilmesini istemişti.

«Kanunî bir cürüm olmaksızın bu zevatın ve betahsis Mister Noel'in tevkifi maazallah taala önüne geçilemeyecek bir siyasi gai'le yaratacak ve hattâ vilâyetin işgal edilmesi ile sonuçlanabileceğini düşünerek askeriyeye botbehod tevki teşebbüslerinde bulunulduğu takdirinde karşı konulması lüzumunu vazifem icabı ilgili inzibat memurlarına emretmiş ve keyfiyeti olduğu gibi vilâyete arzylemiştim. Bu sadıkane tebliğ ve işarım bazılarınca kötü tefsir edilerek vatan hainliği ile itham edildiğimi İstanbul'a geldiğimde işi terek müteessir oldum.

«Vali, bildirme cevap olarak yazdığı telgrafta Mister Noel ile arkadaşlarının haklarının muhafazasına itina ve asla haklarında hiçbir şekilde taarruz vukuuna imkân bırakılmamasını bildirmekle beraber bu meseleleri bizzat halletmek üzere Malatya'ya geleceklerini bildiriyorlardı. Aynı zamanda Malatya Süvari Kumandanı Cemal Bey de, Diyarbakir Kolordu Kumandanına yazdığı cevabında, Mister Noel ve rüfekaşını tevki etmek için bir kuvvete malik olmadığını bildirmiş ve zaruri olarak bu baptaki u.tuklama emrini yerine getirememişti.

Valinin Malatya'ya gelmesinden sonra Mister Noel, resmi vazifesinin ve seyahat maksadının en ziyade mahallî asayişin muhafazasını hedef tutan bu seyahatin iyi şekilde geçmesini, temin maksadıyla Kürdistan ileri gelenlerinden ve Kürt Teali Cemiyeti âzasından Bedirhan torunlarını beraberine alıp, bunda hiçbir guna siyasi maksat olmadığını izah eyledi.

Ahali bazı cereyanlardan hangisi doğru olduğunda tereddüt etmekte ve bu sebeple vali, arzu ettiği jan-

darma teşkilâtında zorlukla uğramakta idi.

MALATYA'DAN FIRAR!

Eylülün onuncu gecesi idi, vali, gece yarısından sonra beni evimden yanına istedi.

Yazıldığı gibi tevki için Elâziz'den sevkolan askerî kuvvetin Malatya'ya varmak üzere olduğundan bahisle buna karşı alınacak tedbirleri düşünüp yapmak üzere muvakkaten Malatya'dan çekilmemiz lâzım geldiğini ihtar ve beni beraberce çekilmeye zorladı! Gerek valinin bu zorlaması ve gerek Mister Noel'in yir guna taarruz ve belki de suikaste uğramasından doğacak mazarraat ve vehamet düşüncesi şehirden çekilmekliğimiz ve Mister Noel'in bir emin yere götürülmesi lüzumunu gösteriyordu.

Bunun üzerine Malatya'ya dört saat mesafede Rafe adında Kürt köyüne çekildik.

Her ne kadar Malatya Süvari Alay Kumandanı yakalanmamız için yolumuzun üzerine elli kadar süvari askeri göndermiş ise de yedi, sekiz kişiden ibaret olduğumuz halde bu askeri kuvvet aldığı emrin yerine getirilmesini gözlerine kestirememiş olmalıdır ki, hiçbir tecavüzde bulunmadılar.

Rafe karyesinde kaldığımız birkaç gün içinde yeni silâhlarla tehciz edilmiş, 600 kadar Kürt toplanmış ve peyderpey de toplanmakta bulunmuş işe de, şimdiki burada açıklayamayacağım sebeplerden dolayı Mamüretülaziz kuvveti ile beraber ancak 150'ye varabilen Malatya askeri kuvveti üzerine yürümek uygun görülmedi.

Vali, bütün Kürt büyükleri ve aşiretleri Padişah'a sadık olup, alacakları Padişah iradesine uygun hareket edeceklerini beyan etmekte olduklarından, keyfiyeti Urfa telgrafhanesi ve sitaliye İstanbul'a arz ve alacağımız son emre göre hareket etmek üzere Urta'ya müteveccihen hareket edildi.

Ben de ertesini günü Mister Noel ve arkadaşları ile beraber yine valinin emri ile zorla Urfa'ya gittim. Orada valinin emrini bekleyerek 15 gün kaldım. Validen hiçbir malûmat alamayınca Halep'e geldim. Sabık İçişleri Bakanı Adil tarafından azledilmek suretiyle mükkâfatlandırılmış gazetelerde görünce Adana'dan Mersin'e ve Mersin'den de İstanbul'a deniz yolu ile geldim.»

BİR TEŞBİH HATASI...

(Kirpi) takma adı ile önceki günkü ALEM-DAR'da yazdığı bir fıkrada Refik Halit Bey diyor ki:

«Bu defalık olsun, efen nice görüşelim. Almanya'dan ibret alınmalı, ne Alsas Loren'e cete gönderdi, ne dağa bağa adam çıkardı.»

(AKŞAM) gazetesi de «Bir teşbih hâtâsı» başlığı altındaki fıkrasında Refik Halit Bey'e şu cevabı vermektedir:

«Kirpi bu satırlarında İzmir'i Alsas - Loren'e benzetiyor. Ana Fransız vatanından zaptedilip yir gün asra kadar ecnebi esareti altında kalan iki vilâyetin tekrar Fransa'ya avdeti ile Türk vatanından Türk olan bir vilâyetin zorla koparılması arasında ne mühim bir fark var.

Alsas - Lorenliler mahkûmîyetten kurtulduktan beri yani bir senedir senlik varıyor İzmir rıhtımına ilk işgal ayağı bastığı günden beri, sokaklarda, dağlarda, siperlerde arkadaşının, kadının mazlûm kanı akıtıla akıtıla bitirilemiyor.

«Tuhafıktaki da biraz hakikat lüzum. Hele böyle tuhafıklara daha fazla bir sev!»